

Luonnonsuojelulain uudistus

Aika: keskiviikkona 21.10.2020, klo 13 – 16

Paikka: Skype

Osallistujat:

Riitta Rönn, pj.	Ympäristöministeriö, johdon tuki
Anna-Rosa Asikainen	Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliitto
Arja Halinen	Metsähallitus
Tiina Vuoristo	Metsäteollisuus ry
Aleksi Lehikoinen	Luonnontieteellinen keskusmuseo
Heidi Lettojärvi	Elinkeinoelämän keskusliitto
Eero Melantie	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Minna Mättö	Kuntaliitto
Raija-Leena Ojanen	WWF-Suomi
Anne Raunio	Suomen ympäristökeskus
Jari Salila	Oikeusministeriö
Vilppu Talvitie	Maa- ja metsätalousministeriö
Tina Lovisa Solbär	Saamelaiskäräjät
Tapani Veistola	Suomen luonnonsuojeluliitto
Tia Laine-Ylijoki-Laakso	Ympäristöministeriö, ympäristönsuojeluosasto
Mirkka Saarela	Ympäristöministeriö, rakennetun ympäristön osasto
Leila Suvantola	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Pasi Kallio, siht.	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Johanna Korpi, siht.	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Läsnä:	
Pia Kärki	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Kirsi-Marja Lonkila	Ympäristöministeriö, ohjaus ja talous
Joona Lehtomäki	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Mikael Hilden	Suomen ympäristökeskus, Ilmastonmuutoksen strateginen ohjelma
Jaakko Kuosmanen	Suomalainen Tiedeakatemia, tiedeneuvontahanke Sofi Finland
Nanna Särkkä	Suomalainen Tiedeakatemia, tiedeneuvontahanke Sofi Finland
Riikka Paloniemi	Suomen ympäristökeskus, ympäristöpolitiikkakeskus
Jari Kouki	Itä-Suomen yliopisto, metsäekologia
Juha Hiedanpää	Luonnonvarakeskus, luonnonvarapolitiikka
Lassi Ahlvik	Helsingin yliopisto, ympäristö- ja luonnonvaraekonomia
Nina Nygren	Tampereen yliopisto, ympäristöpolitiikka,
Heini Kujala	Helsingin yliopisto, LUOMUS, biodiversiteetti-informatiikan yksikkö
Anne Tolvanen	Luonnonvarakeskus, metsien monikäyttö ja ekologia

Asialista:

1. Kokouksen avaus, Riitta Rönn, YM

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti kaikki tervetulleeksi.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

3. Vaikutusten arvioinnin johtopäätelmät ja keskustelu, tutkijayhteistyöryhmä

Jaakko Kuosmanen esitteli tutkijayhteistyöryhmän toimintaa koordinoineen Sofi-hankkeen. Kirsi-Marja Lonkila esitteli koosteen tutkijatyöryhmän työstä ja johtopäätöksistä. Tämän jälkeen tutkijaryhmän jäsenet esittelivät ryhmän ydinviestit ja niiden perusteet. Tarkempi esitys tutkijaryhmän työstä ja keskeisistä johtopäätöksistä on toimitettu kokousaineiston yhteydessä Tiimeriin.

Yleisesti tutkijaryhmä piti tieteen ja tutkimuksen välistä vuoropuhelua tärkeänä ja totesi ryhmän kokoonpanon olleen monipuolinen. Prosessi oli kiinnostava kaikille ja sen vaikutus kokonaisuuteen asteittainen. Ryhmän ydinviestit olivat seuraavat:

1. Eri **politiikkasektoreiden välistä johdonmukaisuutta** ja viittaussäännösten muodostamia rajapintoja tulee vahvistaa.
2. Luonnonsuojelulain tulee turvata uhanalaiset **luontotyypit** ja tarjota edellytykset heikentyneiden luontotyyppien turvaamiseksi.
3. Luonnonsuojelulain tulee edistää suojelua myös **suojelualueiden ulkopuolella**.
4. Tavoiteltu uuden lain **dynaamisuus** mahdollistaa suojelutoimien tehokkaamman kohdistamisen tilanteisiin, joissa tarve on suurin.
5. Kattava ja avoin **luontotieto** on perusedellytys luonnon monimuotoisuuden turvaamiselle ja onnistuneiden suojelutoimenpiteiden suunnittelulle.
6. Luonnonsuojelulaissa on otettava huomioon **tarve sopeutua ilmastonmuutokseen**.
7. **Ilmastonmuutoksen hillintä** vahvemmin mukaan.
8. Luonnonsuojelulaki vaikuttaa myönteisesti maanomistajien ja -käyttäjien ulkoiseen ja sisäiseen **motivaatioon** suojella luontoa.
9. Luonnonsuojelulain edistettävä **kustannusvaikuttavuutta**.

Projektiryhmän puheenjohtaja Riitta Rönn nosti esiin monimuotoisuuden valtavirtaistamisen ja lakihankkeiden yhteisvaikutusten merkityksen, joissa tutkimustiedolla on keskeinen asema.

Käydyssä keskustelussa tutkimusryhmän työtä pidettiin pääasiassa onnistuneena ja nostettiin esiin juuri kokonaisnäkömyksen tarve, yhteisvaikutukset sekä muun lainsäädännön merkitys. Myös ilmastonmuutoksen asemasta luonnonsuojelulaissa keskusteltiin, ja valtaosa jäsenistä oli sitä mieltä, että se on perusteltua ottaa uudessa laissa nykyistä selvemmin huomioon. Työryhmässä nostettiin toisaalta myös

esiin, että vaikutusten arvio on vielä melko yleisellä tasolla ja lisää konkretiaa kaivataan. Tähän todettiin, että prosessi oli eräänlainen pilottihanke, ja myös analysoitavat ehdotukset olivat vielä yleisellä tasolla. Vaikutusten arviointi tarkentuu valmistelutyön edetessä. Puheenjohtaja totesi lopuksi, että koska aiemmat luonnonsuojelulain toimivuusarviointit vaikuttivat tehtyihin ehdotuksiin ja tutkijaryhmän johtopäätökset olivat samansuuntaisia, joten työ on mennyt oikeaan suuntaan ja teemat liittyvät toisiinsa monin tavoin.

4. Ekologiset kompensatiot, yliopistotutkija Heini Kujala, Helsingin yliopisto

Heini Kujala alusti ekologisen kompensaation lähtökohdista ja reunaehdoista. Kompensaation tavoitteena on pysyvä kokonaisheikentämättömyys, mutta kompensatiot ovat lieventämisportaikon viimeinen keino hillitä monimuotoisuuden häviämistä. Hän nosti esiin kompensaation mittaamiseen ja hyvitysten tarkkaan toteuttamiseen liittyvät haasteet ja tarpeen luoda selkeät säännöt. Järjestelmän hyväksyttävyyden ja kehittämisen takia kerääntyvä tieto kompensaatioiden toteuttamisesta ja lopputuloksista on tärkeää.

5. Ehdotukset ekologisen kompensaation toteuttamiseksi luonnonsuojelulaissa, Leila Suvantola, YM

Leila Suvantola esitteli tiiviisti projektiryhmä III:n alustavat ehdotukset kompensaation toteuttamiseksi luonnonsuojelulain uudistamisessa. Hän kävi läpi kompensaation määritelmän, ja totesi ehdotusten sisältävän mm. vastuun osoittamisen heikentäjälle, lieventämishierarkian selventämisen sekä saamelaisten kotiseutualueen erityisaseman. Kompensaation soveltamisalan osalta ehdotetaan heikennyksen hyvittämisvelvollisuutta osaksi luontotyyppin, lajin elinympäristön ja suojelun alueen suojelusta poikkeamista. Kokousaineiston liitteenä on toimitettu asiaa koskeva laajempi muistio.

Kujalan ja Suvantolan alustusten jälkeen käytiin yhteinen tiivis keskustelu. Kommenteissa nostettiin esiin mm. ehdotettu melko rajallinen soveltamisala, kompensaation alueelliset haasteet ja vapaaehtoisten kompensaatioiden merkitys lainsäädännön ohella. Työryhmässä tiedusteltiin lisäksi, koskisiko kompensatio ns. kesähakkuita. Suvantola totesi, että koska hakkuut eivät vaadi poikkeuslupaa, eivät kesähakkuut ehdotuksen mukaisesti ainakaan voimassa olevan lain mukaan kuuluisi soveltamisalaan.

Kompensaation toteuttamista koskeva työ jatkuu projektiryhmässä III ja projektiryhmässä I asiaan palataan myöhemmin pykäläehdotusten myötä.

6. Valmistelun jatkoaskeleet

Johanna Korpi esitteli tiiviisti valmistelun aikataulusuunnitelman ja etenemistavan, joka löytyy myös kokousaineistosta. Seuraaviin työryhmän kokouksiin on tarkoitus tuoda alustavia pykäläehdotuksia isompina kokonaisuuksina ja aineisto toimitetaan jäsenille etukäteen.

Käydyssä keskustelussa todettiin aikataulun olevan tiukan, ja vielä vaille käsittelyä jääneet kysymykset tuodaan esiin pykäläehdotusten yhteydessä. Näitä ovat mm. maisemansuojelu- ja korvausasiat.

7. Muut asiat

Ei muita asioita.

8. Seuraava kokous 11.11.2020 klo 9-12

Kevään kokousten ajankohdat lähetetään kokouskutsuina jäsenille mahdollisimman pian.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.03.